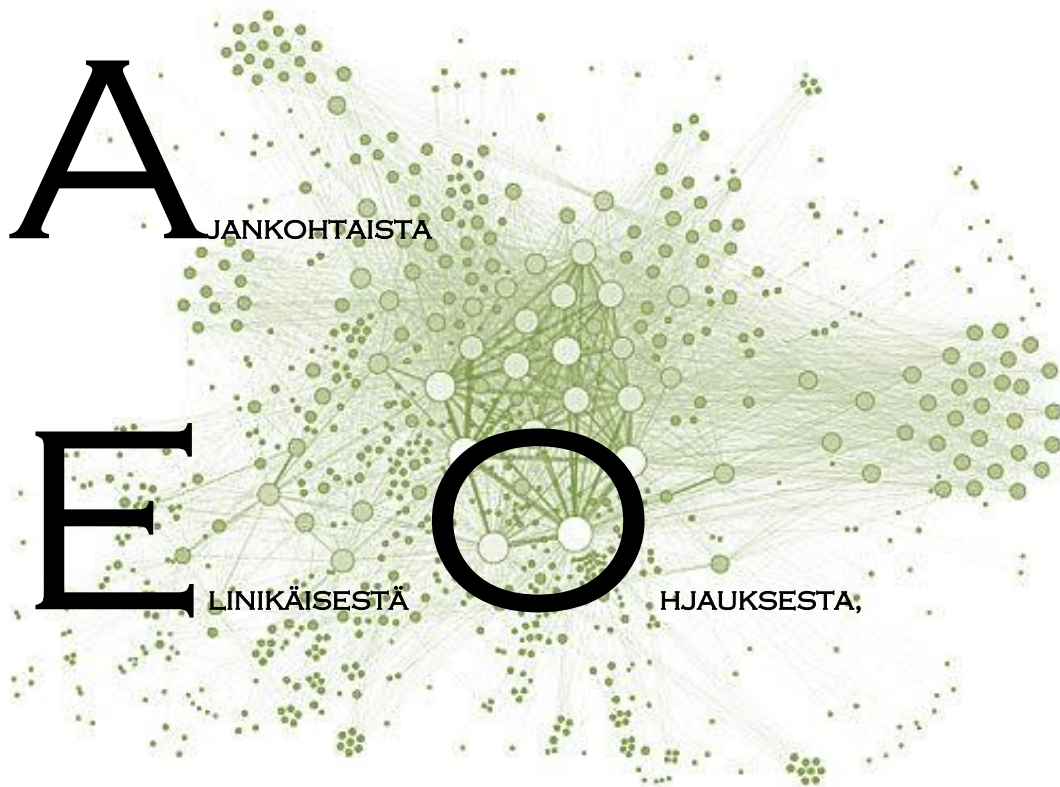

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

NRO 7 TOUKOKUU 2018

AJANKOHTAISIA TEEMOJA OVAT MM.

- VALTAKUNNALLISEN ELO-YHTEISTYÖRYHMÄN LOPPUKAUDEN TOIMINNAN PAINOPISTEET
  - ELINIKÄISEN OPPIMISEN KEHITTÄMISTARPEET
- OSAAMISPERUSTEISUUDEN TOTEUTUMINEN AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA
  - AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TYÖELÄMÄTOIMIKUNNAT
    - LIVSLÅNG VÄGLEDNING I SVENSKFINLAND
    - URAOHJAUksen ERIKOISTUMISKOULUTUS
- DIGITAALISIA TIETOPALVELUITA KOULUTUKSESTA JA OSAAMISESTA OHJAUksen TUEKSI
  - KOKEMUKSIA KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN URASUUNNITTELUN TUKEMISESTA YHDYSVALLOISSA

Sisällysluettelo

Lukijalle	2
Pääkirjoitus	2
Koulutusmahdollisuuksia koskevaa tietoa lisätään ja ohjausta kehitetään	3
Osaamisperusteisuus toteutuu ammatillisessa koulutuksessa kohtalaisen hyvin	
Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat vv. 2018 - 2020	
Omien vahvuuksien löytäminen vähentää nuoren ahdistusta	4
Toiselle asteelle siirtyminen ja syrjäytymisen riski	
Elinikäinen ohjaus Suomessa	
Livslång vägledning i Svenskfinland, Regionförvaltningsverkets koordineringsroll	5
Alueellisten ELO-verkoston toiminta	
Ohjaamo -toiminta komppaa samassa tahdissa elinikäisen oppimisen ja ohjauksen kanssa Etelä-Pohjanmaalla	6
Hämeen ELO-toiminta valmistautuu tulevaan maakuntaudistukseen	7
Uraohjausosaamista uusista erikoistumiskoulutuksista	8
Miten Suomeen syntyi uraohjauksen erikoistumiskoulutus?	9
Digitaalisia tietopalveluita koulutuksesta ja osaamisesta ohjauksen tueksi	
Koulutuksen ja opetuksen järjestäjien palvelut elinikäiseen ja yksilölliseen oppimispolkuun (Opintopolku.fi)	10
Urasuunnittelua verkossa (Urapolulla.fi)	
Osaamisen tunnistaminen (Osaan.fi)	
Ohjausalan tutkimusta ja osaamista (VOKES - eVokes)	
Hyviä ohjauskäytäntöjä ja työkaluja ohjausosaamisen kehittämiseen	
Koulutuksen maailmassa työskenteleville	11
Kansainvälisyyteen pyrkiville	
Tieto-, neuvonta- ja ohjausalan toimijoille, verkostoille ja työelämälle	
Työpaikkaohjaajien palveluiden kehittäjille	
Yrittäjiksi aikoville ja yrittäjyyttä suunnitteleville	
Koulutusta, tutkimuksia ja kirjallisuutta	
Uraohjauksen erikoistumiskoulutukseen	12
Webinaareja opetus- ja ohjaushenkilöstölle	13
Kansainväliset osajat osaksi Suomen elinkeinoelämää – hyviä malleja maailmalta	
Elämän- ja työuravalinnat: Nuorten ja nuorten aikuisten henkilö-kohtaiset tavoitteet, identiteetin kehitys ja hyvinvointi -väitöskirja	
Ohjausalan pohjoismainen, EU- ja muu kansainvälinen yhteistyö	
Euroguidance-verkoston toiminnassa vuonna 2017: digitaalisuus, monikulttuurisuus ja vaikuttavuus	14
Yhdysvalloissa korkeakouluopiskelijoiden urasuunnittelua tuetaan systemaattisesti	
Ajankohtaiskatsauksen aineistojen kirjoittaminen	15

Lukijalle

Tervetuloa toukokuun ajankohtaiskatsauksen pariin!

Pääkirjoituksessa valtakunnallinen ELO-yhteistyöryhmän sihteeristö luo katsauksen ELO-ryhmän loppukauden toimintasuunnitelmaan ja sen tavoitteisiin.

Keskeisiä lyhyitä uutisia ovat mm. elinikäisen oppimisen kehittämistarpeet ml. ohjaus, ammatillisen koulutuksen järjestäjien osaamisperusteiden arviointi sekä opetushallituksen asettamat koulutuksen työelämätoimikunnat. Lisäksi mukana myös Oma Linja –hankeen (Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen hanke) uutisia nuoriin liittyen.

Ajankohtaiskatsaus sisältää artikkelit aluehallintoviraston ruotsinkielisten uraohjauspalveluiden koordinoivasta roolista elinikäisessä ohjauksessa ylitarkastaja Michael Mäkelä kirjoittamana ruotsiksi sekä Marja Pudaksen, Keski-Suomen ELY-keskus, kokemuksista vietettyään syksyn 2017 Fulbrightin Mid-Career Professional Development Grant -stipendiaattina Georgetownin yliopistolla Washingtonissa. Hänen tutustui mm. siihen, miten Yhdysvalloissa tuetaan korkea-asteella opiskelevien nuorten urasuunnittelutojen ja työelämävalmiuksien kehittymistä opintojen aikana.

Ajankohtaiskatsauksessa tarkastellaan myös Etelä-Pohjanmaan ja Hämeen ELO-verkostoja, koulutukseen ja osaamiseen liittyviä digitaalisia tietopalveluita sekä hyviä ohjauskäytäntöjä ja työkaluja ohjausosaamisen kehittämiseen.

Suomalaiselle ohjauskoulutusten kentälle on kehitetty uusi uraohjauksen erikoistumiskoulutus, jolla pyritään vastaamaan uraohjaustyötä tekevien asiantuntijuuden tukemiseen erilaisissa organisaatioissa Uraohjauksen erikoistumiskoulutuksia on käynnistymässä useampia Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana: Itä-Suomen, Tampereen ja Turun yliopistot järjestävät yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston opintovaatimusten mukaisen uraohjausosaamista vahvistavan erityisasiantuntijakoulutuksen, jonka haku ajoittuu touko-kesäkuulle 2018. Ammatillisten opettajakorkeakoulujen ja Jyväskylän yliopiston yhteistyössä toteutettavan uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen koulutus alkaa tammikuussa 2019, johon haku avautuu lokakuussa 2018.

Ajankohtaiskatsaukset alkavat lokakuulta 2016 eteenpäin ovat luettavissa osoitteessa

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ilmoitustaulu>

Pääkirjoitus

Jos lait menevät läpi eduskunnassa, Suomeen on tulossa maakunta- ja kasvupalvelu-uudistus 1.1.2020 alkaen. Tällöin mm. TE-palvelut siirtyvät valtiolta maakuntien järjestettäväksi, eikä TE-toimistoja ja ELY-keskuksia enää ole. Elinikäinen ohjaus näkyy lakiluonnoksissa mm. siten, että ammatinvalinta- ja uraohjaus on palvelu, jota maakunnan on pakko järjestää, mutta laissa ei ole määritelty ns. minimivaatimuksia. Lisäksi löytyy velvoite yhteensovittaa palveluita mielekkään kokonaisuuden kokoamiseksi asiakkaalle ja maakunnissa pitää olla monialaisia matalan kynnyksen palvelupisteitä nuorille. Niitä ei kuitenkaan tarvitse kutsua Ohjaamoksi. Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmät on mainittu lakiperusteluissa hyvänä käytäntönä monialaisen yhteistyön koordinaatiosta.

Jotta voidaan turvata asukkaiden palvelutarpeeseen sopivat sujuvat tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut tulevaisuudessa, maakunnissa tulisi olla monialaisia yhteistyöryhmiä jotka kokoavat alueen olennaisia toimijoita yhteen ja seuraavat ohjauksen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta alueella sekä tukevat palveluntarjoajia ja ohjaajia kehittämään toimintaansa. Valtakunnallisen elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän loppukauden toimintasuunnitelman päätavoitteista onkin mainittu ensimmäisenä **ohjauspalveluiden saatavuuden, toimintatapojen ja laadun varmistaminen maakuntauudistuksessa**. Työryhmä asetti edellisessä kokouksessa 10.4.2018 Maarita Mannelinin ja Anna Tonin selvittämään keinoja tukea elinikäisen ohjauksen koordinaation viemistä maakuntiin.

Toisena tavoitteena toimintasuunnitelmassa on **oppimisen ja ohjauksen digitaalisen ekosysteemin rakentumisen tukeminen**. Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ovat jo aloittaneet osaamisen ja ohjauksen ”digivisiotyön”, joka sai hallituksen kevään kehysriihestä vahvistusta toiminnan edistämiseksi. Osaamisen ja ohjauksen digipalvelut tarvitsevat seuraamista, koordinaatiota ja tukea, jottei tehdä päällekkäistä työtä. Tässä ELO-verkosto voi olla tukena. **ELO-verkosto ottaa itsekkin digiloikan SoMe-maailmaan**; Facebookista löytyy nyt Elinikäisen ohjauksen verkosto -ryhmä – valtakunnallisen ja alueellisten työryhmien jäsenille suljettu alue ELO-aiheista keskusteluun sekä täysin julkinen Twitter-tili @eloverkosto. Muistetaanhan kaikki käyttää myös hashtagia #elinikäinenohjaus #livslångvägledning ja #lifelongguidance, jotta on helpompaa yhteisesti pysyä kärryillä alan asioista ja nostaa tietoisuutta laadukkaasta ohjauksesta.

Kolmas loppukaudelle asetettu tavoite on **matalan kynnyksen monialaisten palvelujen edistäminen**. Alueelliset ELOt ovatkin jo pitkään tehneet hyvää työtä Ohjaamotoiminnan kehittämisessä ja työryhmä on antanut suosituksen, että matalan kynnyksen monialaisia ja monikanavaisia ohjauspalveluita tulisi olla kaikenikäisille saatavilla. Maakuntauudistus tarjoaa maakunnille paljon uusia mahdollisuuksia miettiä uraohjauspalveluiden järjestämistä, ja tu-

lemme varmasti näkemään monenlaisia uusia innovaatioita uraohjauksen saralla tulevaisuudessa. Ja näiden rakentamisessa ELO-verkosto haluaa olla tukena.

Teksti

Valtakunnallisen ELO-työryhmän sihteeristö:
erityisasiantuntija Anna Toni TEM,
neuvotteleva virkamies Ulla-Jill Karlsson ja
projektisuunnittelija Erno Hyvönen OKM ja
johtava kehittämisasiantuntija Harry Pulliainen KEHA-
keskus

Koulutusmahdollisuuksia koskevaa tietoa lisätään ja ohjausta kehitetään

Elinikäisen oppimisen kehittämistarpeita selvittävän työryhmän raportti Työn murros ja elinikäinen oppiminen (OKM:n julkaisuja 2018:8), tukee hallitusohjelman kymmenen vuoden tavoitetta siitä, että ”Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamiskoulutustaso on noussut, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa.”

”Osaaminen muodostuu tulevaisuuden avainkysymykseksi. Siksi on aika ajoin syytä tarkastella, miten elinikäinen oppiminen Suomessa toteutuu ja mitä tulisi tehdä, jotta kansallinen osaamis pääoma saataisiin turvattua työelämän ja yhteiskunnan muuttuessa.”

Raportissa työryhmä korostaa oppimisen perustan merkitystä elinikäisessä oppimisessa. Työryhmä kiinnittää huomiota väestön koulutustason nousun pysähtymiseen ja huolestuttaviin signaaleihin peruskoulun päättävien tiedoissa ja taidoissa ja katsoo, että käynnistetyt toimet perusteen päättävien perustaitojen varmistamiseksi, toisen asteen tutkinnon suorittamisen lisäämiseksi ja kouluviihtyvyyden, osallisuuden ja opiskelumuotivaation parantamiseksi ovat ensiarvoisen tärkeitä. Puutteelliset perustaidot tai koulutus heikentävät elinikäisen oppimisen edellytyksiä ja lisäävät painetta korjaaviin toimenpiteisiin työssä.

Koulutusmahdollisuuksia koskevaa tietoa lisätään ja ohjausta kehitetään (raportissa luku 3.2)

”Työn murroksen ja koulutusmahdollisuuksien ja joustavuuden lisääntymisen myötä korostuu koulutusmahdollisuuksia koskevan tiedon ja ohjauksen tarve. Tarjolla olevista osaamisen kehittämismahdollisuuksista ja koulutusjärjestelmästä tulee olla tarjolla ymmärrettävää ja ajantasaista tietoa. Digitalisaatio ja tekniikka mahdollistavat tiedon hakemisen ja koulutukseen hakeutumisen kehittämisen huomattavasti nykyistä asiakaslähtoisemmäksi”.

Työryhmän esitykset ja raportti luettavissa osoitteessa
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-552-5>

Osaamisperusteisuus toteutuu ammatillisessa koulutuksessa kohtalaisen hyvin

Ammatillisen koulutuksen merkittäviä muutoksia ovat mm. ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnon uudistus ja siihen liittyvä osaamisperusteisuus. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) arvioinnin (vv. 2016-2017) mukaan koulutuksen järjestäjät ovat edenneet osaamisperusteisuuden toimeenpanossa tavoitteen suuntaisesti, mutta kehitettävää on edelleen:

- Osaamisperusteisuuden toteutuminen vaatii onnistuakseen toimivaa työelämäyhteistyötä ja osaamista
- Vaihtelevat toimintatavat luovat eriarvoisuutta opiskelijoiden välille
- Osaamista hankitaan työpaikoilla – laadunhallinnan merkitys korostuu
- Poliittikkatoimilla pyritään säilyttämään yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet.

Lisätietoa osoitteesta

<https://karvi.fi/2018/01/23/osaamisperusteisuus-toteutuu-ammattillisessa-koulutuksessa-kohtalaisen-hyvin-joskin-reformia-kohti-mennaan-vaihtelevin-valmiuksin/>

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat vv. 2018 - 2020

Opetushallitus on asettanut vuosille 2018-2020 työelämätoimikuntia 39, joihin kuuluu 328 jäsentä: 104 työnantajien edustajaa, 104 työntekijöiden edustajaa, 20 itsenäisten ammatinharjoittajien edustajaa ja 100 opetusalan edustajaa. Työelämätoimikuntien osaaminen kattaa laajasti toimikunnan toimialaan kuuluvat tutkinnot, edustaen työelämän toimijoita. Lisäksi kokoonpanoissa on otettu huomioon koulutuksen järjestäjien tasapuolinen osallistuminen, ruotsin kielen osaaminen ja sukupuolten tasa-arvonäkökulma.

Työelämätoimikunnat

- osallistuvat näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadun varmistamiseen seuraamalla ammatillisten tutkintojen järjestämistä valtakunnallisen palaute-, seuranta- ja arviointitiedon avulla sekä tekemällä vierailukäyntejä näyttöympäristöihin
- toimittavat tietoa havaitsemistaan puutteista tutkintojen järjestämisessä opetus- ja kulttuuriministeriölle
- antavat lausuntoja osaamisen arvioinnin toteutussuunnitelmista opetus- ja kulttuuriministeriölle.
- osallistuvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja tutkintojen perusteiden kehittämiseen
- käsittelevät opiskelijan osaamisen arviointia koskevat oikeuspyynnöt.

Lisätietoa osoitteista

http://oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/tyoelamatoimikunnat
<http://www.oph.fi/reformintuki/laadunvarmistus/tyoelamatoimikunnat>

Omien vahvuuksien löytäminen vähentää nuoren ahdistusta

Keskeinen osa Oma linja -tutkimushanketta on peruskouluissa nuorten parissa tehtävä työ. Kouluissa järjestettävien työpajojen ja harjoitusten tarkoituksena on auttaa nuoria löytämään itsevarmuutta ja omat vahvuutensa. Kokeilujen takana on kansalaisjärjestö Walter ry ja kokeilut on suunniteltu yhdessä tutkijoiden kanssa. Koulu yhteistyöstä vastaa Jan Wielandin mukaan **“Mitä paremmin nuoret tuntevat ja tunnistavat omia vahvuuksiaan, sitä parempia valintoja he voivat tehdä. Tämä pätee esimerkiksi opiskelupaikan valintaan. Mitä paremmin nuori osaa sen valita, sitä todennäköisemmin hän suorittaa tutkintonsa loppuun ja työllistyy”**.

Lisätietoa osoitteesta <http://omalinja.fi/ajankohtaista/omien-vahvuuksien-loytaminen-vahentaa-nuoren-ahdistusta/>

Toiselle asteelle siirtyminen ja syrjäytymisen riski

Yksi suomalaisen koulujärjestelmän paradokseista on peruskoulun yhtenäiskoulumallin ja sen jälkeisen yhteisvalinnan valinnanvapauden välinen ristiriita. 9-vuotisen peruskoulun aikana ainakin periaatteessa pyritään takaamaan kaikille yhtenäinen perusopetus ja minimoimaan vääristä valinnoista aiheutuva vahinko, mutta toisen asteen yhteisvalinnassa nuori on valintojensa kanssa yksin ja näillä valinnoilla on kauaskantoisia vaikutuksia.

Lisätietoa osoitteesta <http://omalinja.fi/tutkijan-suusta/toinen-aste-syrjailyminen/>

Livslång vägledning i Svenskfinland, Regionförvaltningsverkets koordineringsroll

Regionförvaltningsverkens svenska enhet för bildningsväsendet har som uppdrag att stöda koordineringen och utvecklingen av vägledningstjänster i Svenskfinland.

I enlighet med regionförvaltningsverkets resultatavtal med finansministeriet för åren 2017-2019 stöder svenska enheten utvecklingen av flerkanaliga informations-, rådgivnings- och vägledningstjänster och tryggar tillgängligheten till tjänsterna utgående från nationella strategiska linjedragningar. Verksamheten ingår som en del i uppbyggnaden av riksomfattande tjänster. Vidare främjar enheten kvaliteten i vägledningen, utvecklar vägledarkompetensen och förmedlar behoven av vägledning till dem som ordnar utbildning. Koordineringsuppdraget genomförs i samarbete med NTM-centralerna.

Uppgiften genomförs dels nationellt, dels regionalt i Nyland, Egentliga Finland och Österbotten.

T.ex. I Nyland har regionförvaltningsverkens svenska enhet tillsatt en samsamarbetsgrupp som jobbar med vägledningsärenden. Med vägledning avses i det här sammanhanget verksamhet som gör det möjligt för medborgarna i alla åldrar och olika livsskeden

- att identifiera sin kapacitet, sin kompetens och sina intressen
- att fatta ändamålsenliga beslut om utbildning och yrke
- att göra sina egna, individuella val när det gäller studier, arbete och annan liknande verksamhet.

Nätverket tillsattes i januari 2014. Den övergripande målsättningen är att utveckla de svenskspråkiga samsamarbetsstrukturerna inom vägledningen i regionen samt höja kompetensen hos de personer som arbetar med vägledningsfrågor. I nätverket medverkar, regionens svenskspråkiga yrkesutbildning, Practicum och Axxell, Yrkeshögskolorna Arcada och Novia, Ungdomsverkstaden SVEPS, Luckan, Sydkustens landskapsförbund och Nylands brigad.

Målsättningen är att inom ramen av nätverket kartlägga de pågående svensk- och tvåspråkiga utvecklingsprojekten, hitta synergier mellan dem och på det viset maximera nyttan av utvecklingsåtgärderna.

Tyngdpunkter i verksamheten under åren 2014–2018 har varit bland annat samarbetet med Ohjaamo/Navigator projekthelheten och övergångarna mellan utbildningsstadierna. Samarbetet har varit aktivt med bland annat ESF-finansierade Navigator projekten i Helsingfors, Esbo och Vanda. Samarbetet med det nationella koordineringsprojektet Kohtaamo har handlat främst om de digitala vägledningstjänsterna, hur de skall se ut på svenska.

Samarbetet med Nylands brigad inleddes 2014. År 2015 utfördes en kartläggning bland svenskspråkiga beväringar, man ville utreda beväringarnas syn på nuvarande vägledningstjänster före, under och efter beväringstiden. Enkäten

utarbetades av Yrkeshögskolorna Arcada och Novia, Yrkesinstitutet Axxell, Luckan, Ungdomsverkstäderna SVEPS och Föregångarna, Nylands TE-byrå, Raseborgs stad Nylands brigad och Regionförvaltningsverket. Cirka 700 svenskspråkiga beväringar svarade på enkäten sommaren 2015, 39% av beväringarna kom från Nyland och resten från övriga delar från Svenskfinland. Kartläggningens resultat gav värdefull information som också presenterades för Undervisnings- och kulturministeriet, Arbets- och näringsministeriet samt den nationella Time Out- arbetsgruppen.

Resultatet visar bland annat att 25 % av beväringarna skulle ha behövt hjälp att planera sin beväringstid före tjänstgöringen. Anmärkningsvärt är också att ca. 5% av de svenskspråkiga beväringarna saknade 2:stadiets utbildning, motsvarande siffra för hela landet landar på ca. 10 %. Sammanfattningsvis, enkäten gav värdefull information som fungerar som grund för utvecklingsarbetet och visar att sektorövergripande samarbete är effektivt och ger goda resultat.

I dagens läge är samarbetet mellan Nylands brigad och det svenskspråkiga vägledningsfältet aktivt. Gemensamma satsningar som t.ex. utbildnings- och rekryteringsmässor ordnas varje år.

Vägledningsnätverket i Nyland har också som uppgift att fungera som styrgrupp för det ESF-finansierade projektet Stora Komet- vägledningsprojektet på svenska i Nyland. Projektets målsättning är att utveckla övergångsfasen mellan 2. till 3. stadiet samt att synliggöra stödtjänster som erbjuds till de svenskspråkiga unga. Projektet samarbetar aktivt med bland annat Nylands brigad och det nationella svenskspråkiga ESF-projektet Smidiga Övergångar I Svenskfinland.

Svenska enheten ordnar årligen nationella vägledardagar, orten för seminariet roterar mellan Helsingfors, Åbo och Vasa. Temat år 2017 för dagarna i Helsingfors var övergångsfaserna, Året 2018 ordnas dagarna i Vasa och temat är litteratur och vägledning.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att den svenskspråkiga utvecklingsverksamheten är verkligen mångdimensionerad. Det handlar om regional och nationell utveckling, olika samsamarbetsprojekt och samarbete mellan kommuner, statliga regionförvaltningen och ministerier. Hur framtidens vägledningstjänster och utvecklingen av dem kommer att se ut återstår att se, den aktuella landskapsreformen kommer att påverka den här helheten, men exakt hur, är ännu oklart.

Text

*Överinspektör för bildningsväsendet Michael Mäkelä
Regionförvaltningsverkens svenska enhet för bildningsväsendet michael.makela@avi.fi*

Alueellisten ELO-ryhmien verkostot

Ohjaamo -toiminta komppaa samassa tahdissa elinikäisen oppimisen ja ohjauksen kanssa Etelä-Pohjanmaalla

Viime keväänä Etelä-Pohjanmaan ELO-ryhmä kuunteli Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun kehittämisjohtaja Marja-Terttu Kurunsaaren esittelyä OhjaamoEP, ESR -hankkeen kuulumisista, kun poikkihallinnolliseen verkosto-ohjausmalliin nojaava toiminta oli vasta hakemassa tuulta purjeisiinsa Etelä-Pohjanmaalla. Tuolloin ELO-ryhmäläiset pohtivat, että Ohjaamoilla on erityisen tärkeä rooli siirtymä- ja nivelvaiheissa, joissa etsitään keinoja edistää alle 30 -vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten työllistymistä. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Annukka Haapa-aho ja koordinaattorina Joanna Silver Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedusta.

Ohjaamo -toiminnan kehittäminen on sittemmin edennyt Etelä-Pohjanmaalla hienosti ja ensimmäinen Ohjaamo on avaamassa ovensa Ilmajolle vuoden 2018 alussa. Kaiken kaikkiaan Ohjaamo -toiminnassa on Etelä-Pohjanmaalla mukana seitsemän aluetta; Ilmajoki, Kurikka, Kuusikunnat, Lapua, Kauhava (Evijärvi + Lappajärvi), Alajärvi-Vimpeli ja Seinäjoki. Osa Ohjaamoista on siis syntymässä kunnan tai kaupungin rajojen sisäpuolelle ja joillain alueilla tekemisessä nojataan seudulliseen yhteistyöhön. Kehittämistyötä tehdäänkin eri alueiden erityispiirteet ja tarpeet huomioiden, kunkin alueen omaan, mutta määrätietoiseen tahtiin.

Ohjaamot perustuvat vahvaan yhteistyöverkosto-toimintaan ja verkostoja täydennetään ja räätälöidään nuorten tarpeiden mukaan kuntakohtaisesti ja nuorten ääntä kuunnellen. Miten Ohjaamot sitten Etelä-Pohjanmaalla konkreettisesti tulevaisuudessa toimivat? Ohjaamoiden verkostomallissa Etelä-Pohjanmaalle luodaan matalan kynnyksen yhden luukun periaatteella toimivia Ohjaamoita, joihin voi tulla yksin tai kaverin kanssa. Ohjaamoissa saa henkilökohtaista neuvontaa ja tukea työllistymiseen, koulutukseen ja muihin mieltä askarruttaviin tilanteisiin. Ohjaamo toimii myös pop up – periaatteella vieden palvelua eri tapahtumiin ja tiloihin.

Viime keväänä tuli päätös Ohjaamojen vakinaistamisesta ja valmisteilla olevan maakuntaudistuksen myötä Ohjaamo-palveluiden saatavuudesta huolehtiminen tullee kuulumaan maakuntien tehtäviin vuonna 2020 (odotetaan vielä päätöstä kuntien ja maakunnan työnjaosta). Kukaan ei tuo Ohjaamo-mallia alueille valmiina, vaan se vaatii eri ammattiryhmien välistä keskustelua, yhteistyötä työelämän kanssa ja ennen kaikkea nuorten äänen kuulemista. Etelä-Pohjanmaan Ohjaamoissa on mukana tällä hetkellä

TE-toimisto, kuntien nuoriso- ja sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi, Kela, oppilaitokset, eri viranomaistahot, yritykset ja kolmas sektori ml. nuorten työpajatoiminta. Lisäksi TEM on myöntänyt alueille Ohjaamojen vakinaistamiseen liittyvää koordinaatiotukea v. 2021 saakka. E-P:n TE-toimisto sai resursseja yhteen henkilötyövuoteen ko. ajanjaksolle. Koordinaattori toimii maakunnassa yhdessä verkoston ja OhjaamoEP, ESR – hankkeen kanssa.

Ohjaamo-toiminta jos mikä, on verkoston yhdessä tekemistä parhaimmillaan, jossa ELO-toiminnalle ominaisesti painotetaan yhteistä käsitystä ohjauspalvelujen arvoista ja palvelukokonaisuudesta. Ponnistellaan yhteisten asioiden eteen, tehdään asioita yhdessä ja ollaan lopputuloksesta ylpeitä - yhdessä! GO Etelä-Pohjanmaan Ohjaamot GO!

Teksti

Koulutusasiantuntija Eliisa Rissanen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
puh 0295 027 603 (tai 050-390 2773)
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Etelä-Pohjanmaa

Hämeen ELO-toiminta valmistautuu tulevaan maakuntaudistukseen

Katsaus menneisiin toimintavuosiin

Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueella on kaksi maakuntaa; Kanta-Häme ja Päijät-Häme. Näin ollen ELO-toiminnan käynnistyttyä vuonna 2013 asetettiin molempiin maakuntiin omat elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmät toimikaudeksi 2013–2015. Toimikauden päätyttyä päädyttiin siihen, että vuonna 2016 ryhmät yhdistettiin Hämeen ELO-ryhmäksi. Ryhmän jäsenistö edusti laajasti alueen ohjaustoiminnan eri tahoja ja sen toiminnassa oli mukana sekä edellisellä kaudella toimineita että myös uusia jäseniä.

Hämeen elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmä kokoontui vuosittain 3-4 kertaa sekä järjesti ohjaustoiminnan kehittämiseen liittyviä tilaisuuksia 2-3 kertaa vuodessa. Tilaisuudet kiinnostivat laajasti eri sidosryhmiä ja keskimäärin osallistujia oli 100 henkilöä/tilaisuus. Tilaisuudet käsittelivät ohjaustoimintaa monesta eri näkökulmasta mm. seuraavien aihealueiden kautta:

- monikulttuurinen ohjaus, sen ilot ja haasteet sekä eri kulttuurien kohtaaminen,
- tulevaisuuden työ ja mitä se vaatii ohjaukselta,
- työelämän edustajien näkemykset ja odotukset työhönottotilanteessa,
- mistä onnistunut ohjaus koostuu ja miten kohdata ohjattava,
- Hämeen alueen oppilaitosten ajankohtaiset kuulumiset ja ohjaustoiminta,
- etsivän nuorisotyön, työpajatoiminnan ja oppilaitosten välinen yhteistyö,
- Ohjaamot sekä ohjaustoiminnan hankkeet Hämeessä.

Valmistautumista tulevaan

Syksyllä 2017 Hämeen ELO-toiminnan osalta lähdettiin pohtimaan tulevaa maakuntaudistusta erityisesti siltä kannalta, että elinikäinen ohjaus tulisi saada näkymään jo maakuntaudistuksen suunnitteluvaiheessa. Hämeen ELY-keskuksessa päädyttiin siihen, että maakuntaudistuksen suunnittelu elinikäisen ohjaustoiminnan osalta eriytetään Kanta- ja Päijät-Hämeessä.

Kanta-Hämeen alueella käynnistettiin valmistautuminen käymällä neuvotteluja mm. Hämeen liiton muutosjohtajan Matti Lipsasen sekä kasvupalveluryhmän vetäjän Pekka Voutilaisen kanssa seuraavien asioiden osalta:

- miten saada ELO osaksi maakunnan valmistelutyötä,
- miten turvata ohjaustoiminnan merkityksen ymmärtäminen tulevaisuudessa Kanta-Hämeessä,
- miten saada yhteinen koordinointi ohjaustoimintaan Kanta-Hämeessä maakuntaudistuksen jälkeen.

Neuvottelujen pohjalta päätettiin järjestää maaliskuussa 2018 Hämeen ammattikorkeakoulun Ammatillisen osaamisen tutkimusyksikön vetämä Elinikäisen ohjauksen workshop, jonka tarkoituksena oli ideoida ja yhteiskehitellä Kanta-Hämeen ELO-ryhmän toimintaa nyt ja tulevaisuudessa. Workshopin katalysaattoreina toimivat on dosentti, yliopettaja Jaakko Helander sekä lehtori Päivi Pukkila AOKK:sta. Osallistujat edustivat useita ohjaustoiminnan tahoja.

Workshopissa työstettiin ja pohdittiin seuraavia kysymyksiä

1. Mistä ohjauksen yhteistyöverkosto muodostuu Kanta-Hämeen alueella ja mitkä tahot ja toimijat siihen kuuluvat/pitäisi kuulua?
2. Mitä on hyvä ohjaus Kanta-Hämeessä?
3. Mikä on Kanta-Hämeen ELO-ryhmän toiminnan tavoite nyt ja tulevaisuudessa ja millä keinoilla tavoitteet voidaan saavuttaa?

Workshopin ajatusten pohjalta ELO-työ ja sen kehittäminen jatkuu Kanta-Hämeessä.

Päijät-Hämeessä on käynnistymässä sama prosessi kevään 2018 aikana. Näin ollen molemmissa maakunnissa ELO-toiminnassa varaudutaan tulevaan maakuntaudistukseen ja pyritään turvaamaan elinikäisen ohjauksen asema maakuntaudistuksen jälkeenkin.

Teksti

Hämeen ELO-ryhmän sihteeri Kristiina Juusti,
Hämeen ELY-keskus, kristiina.juusti@ely-keskus.fi,
puh. 0295 025 052

Häme

Uraohjausosaamista uusista erikoistumiskoulutuksista

Suomalaiselle ohjauskoulutusten kentälle on kehitetty uusi uraohjauksen erikoistumiskoulutus. Erikoistumiskoulutuksella pyritään vastaamaan uraohjaustyötä tekevien asiantuntijuuden tukemiseen erilaisissa organisaatioissa mm.

- Ohjaamoissa
- TE-palveluissa
- ammattijärjestöissä
- aikuisoppilaitoksissa
- korkeakouluissa
- kuntouttavissa organisaatioissa
- projekteissa
- uravalmennusta tarjoavissa yrityksissä
- yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioiden henkilöstönkehittämisyksiköissä.

Näissä uraohjauksen tehtävissä toimivilla ei useimmilla ole ollut erityistä ohjauskoulutusta eikä heidän ole ollut mielekästä hankkia perinteistä opinto-ohjaajan kelpoisuusoulutusta.

Erikoistumiskoulutus tarjoaa mahdollisuuden eri alojen ammattilaisille kehittää ja syventää uraohjauksen osaamista sekä asiantuntijuutta. Koulutuksen suoritettuaan osallistujalla on valmiudet jäsentää uraohjausta osana laajempaa yhteiskunnan ja muuttuvan työelämän kokonaisuutta sekä suunnitella ja toteuttaa asiakastarvelähtöisiä uraohjausprosesseja. Koulutuksessa kehitetään omia uraohjauksen ammattikäytänteitä sekä kykyä arvioida eri tahojen tarjoamien ohjauspalveluiden toteutusta, laatua ja vaikuttavuutta elinikäisen ohjauksen näkökulmasta.

Asiantuntijuus edellä uusissa työelämälähtöisissä erikoistumiskoulutuksissa

Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijuus edellä -työryhmä esitti vuonna 2013 uuden korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen mallin, mistä käynnistyi myös uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen kehittämistyö. Keskusteluun osallistui mm. uraohjaajat ja valmentajat ry:n jäsenistöä, TEM:n edustajia sekä KEHA-keskuksen, TE-palveluiden ja ohjaamojen asiantuntijoita, ELO-ryhmien, Akavan ja eri ammattiliittojen edustajia, korkeakoulujen ohjaustoimijoita, uravalmennusta antavia yrityksiä sekä yksittäisiä uraohjauksen kentällä toimivia asiantuntijoita. Osaamistavoitteet sekä muut laissa ja asetuksissa määritellyt seikat vahvistettiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen keskinäisissä sopimuksissa kesällä 2017.

Uuden erikoistumiskoulutuksen työelämälähtöisyys vastaa kentällä tunnistettuihin uraohjauksen osaamistarpeisiin. Joustava työelämäläheinen koulutus edistää elinikäistä oppimista uraohjausta tekevien asiantuntijuuden kehittämisessä ja työurien rakentamisessa. Uraohjauksella

vastataan monimuotoisiin työllistyvyyden, työurien muutosten, koulutus- ja työelämän siirtymien, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin muuttuviin kysymyksiin ja uusi erikoistumiskoulutus tuo tutkimusperustaista osaamista käytäntöjen ja arjen toimintamallien kehittämiseen.

Uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen toteutuksia on käynnistymässä maassamme useampia Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana. Ensimmäiset koulutukset alkavat syksyllä 2018, seuraavat vuoden 2019 alussa.

Uraohjauksen erikoistumiskoulutus käynnistyy syksyllä 2018 Itä-Suomen, Tampereen ja Turun yliopistojen yhteistyönä. Koulutus on monialainen ja tarkoitettu ensisijaisesti soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille, jotka toimivat uraohjaustehtävissä julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla. Hakuaika alkaa 15.5.2018. Hakijoilta edellytetään ylempi tai alempi korkeakoulututkinto soveltuvalta koulutuslataalta sekä ohjausalan työkokemusta. Lisätietoja löydät osoitteesta <https://uraohjauserko.fi/>

Ammatilliset opettajakorkeakoulut Haaga-Helia AMK, HAMK, JAMK, OAMK ja TAMK käynnistävät yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa kyseisen erikoistumiskoulutuksen tammikuussa 2019. Haku opintoihin avautuu lokakuussa 2018. Koulutus on tarkoitettu uraohjauksen tehtävissä toimiville, korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille. Koulutukseen voidaan ottaa myös henkilö, jolla on muu soveltuva tutkinto sekä ohjausalan työelämäkokemusta. Tarkemmat tiedot koulutuksesta ja sen toteutuksesta julkaistaan syyskuussa 2018.

Teksti ja lisätiedot

Ammattikorkeakoulut, Ammatilliset opettajakorkeakoulut ja Jyväskylän yliopisto

Lehtori Mervi Pasanen, Jyväskylä, mervi.pasanen@jamk.fi

Yliopettaja Päivi-Katriina Juutilainen, Haaga-Helia, paivi-katriina.juutilainen@haaga-helia.fi

Yliopettaja Jaakko Helander, Häme, jaakko.helander@hamk.fi

Lehtori Tiina Laajala, Oulu, tiina.laajala@oamk.fi

Lehtori Outi Rantanen, Tampere, outi.rantanen@tamk.fi

Yliopistotutkija Johanna Rantanen, Jyväskylä, k.johanna.rantanen@jyu.fi

Teksti löytyy myös osoitteesta

<http://kohtaamo.info/>

Lue tarkemmin koulutukseenhauista sivulla 12.

Miten Suomeen syntyi uraohjauksen erikoistumiskoulutus?

Suomalaisessa koululaitoksessa on pitkät perinteet nuorten koulutusvalintojen ja tulevaisuuden rakentamisen tukemisessa. Ohjaustyön kenttä on kuitenkin aina ollut tätä huomattavasti laajempi. Erilaiset globaalit yhteiskunnalliset ja työelämän muutokset tuovat yhä enemmän tarpeita yksilöiden työurien ja ammatillisen suuntautumisen tukemiseen. Ohjaustyön haasteita kohtaavat työssään niin aikuisten työllistymistä tukevien julkisten TE-palveluiden kuin nuorten koulutus- ja työuria edistävien ohjaamojen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluissa toimivat asiantuntijat. Työllisyysluvuissa näkyvät myös korkeasti koulutettujen työurien muutokset, mikä heijastuu sekä korkeakoulujen että ammattiliittojen uraohjauspalveluihin. Toisaalta työmarkkinoiden ja osaamisen muutokset lisäävät ammatillisten osaajien ja heidän työurien tukemisen tarvetta. Uraohjauksen kentällä toimii kasvava joukko yksityisiä palveluntarjoajia, joiden ohjausosaamista haastetaan uravalmennuksissa tai esimerkiksi outplacement-palveluissa. Myös työelämäorganisaatioiden sisäisessä osaamisen ja urapolkujen kehittämisessä, HRD:ssä, tarvitaan uraohjauksen osaamista.

Uraohjauksen kenttä on siten ollut yhtä monimuotoinen kuin vaihtelevista taustoista tulevien ja eri elämäntilanteissa olevien yksilöiden ohjaustarpeet. Uraohjauksen erityisyys on toki jo vuosia tunnustettu ohjauskoulutuksissa: opinto-ohjaajan kelpoisuusopinnoissa (60 op) sekä Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistojen opinto-ohjaajien kelpoisuuden antavissa maisteriohjelmassa (120 op) ja Itä-Suomen yliopiston pitkässä maisterikoulutuksessa (300 op).

Kaikki ohjaustyötä tekevät eivät kuitenkaan tarvitse opinto-ohjaajan kelpoisuutta, vaikka moni onkin käynyt opinto-ohjaajakoulutuksen. Useat uraohjaajat ovat hankkineet ohjausosaamista mm. coaching- ja ratkes-koulutuksista tai työhajaajaopinnoista. Erilaisten työllisyyden tukemisen, korkeakoulutuksen ja nuorten ohjauspalvelujen kehittämishankkeiden järjestämät kohdenneet lyhytkestoiset ohjauskoulutukset ovat olleet hyvin suosittuja. Ohjauskoulutusten kirjo on siten yhtä monimuotoinen kuin itse uraohjaustyön kenttä, jossa on käyty vilkasta keskustelua uraohjauksen osaamisen tukemisesta ja yhteisen ymmärryksen rakentamisesta uraohjauksen asiantuntijuudesta. Nuoren, vuonna 2013 perustetun uraohjaajat ja -valmentajat ry:n yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi määriteltiinkin [uraohjauksen asiantuntijakoulutuksen saaminen Suomeen](#).

Kun OKM:n [asiantuntijuus edellä -työryhmä](#) vuonna 2013 ehdotti uutta korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen mallia, Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistojen ohjauskoulutuksissa käynnistyi keskustelu uuden ohjauskoulutuksen kehittämisestä opinto-ohjaajan kelpoisuuden antavien koulutusten rinnalle. Uuden erikoistumiskoulutuksen työelämälähtöisyys näytti vastaavan sekä koulutuksissa että kentällä

tunnistettuihin uraohjauksen osaamisen tukemisen tarpeisiin. Joustava työelämäläheinen koulutus edistäisi elinikäistä oppimista uraohjausta tekevien asiantuntijuuden kehittymisessä ja työurilla. Uraohjaajat ja valmentajat ry. toimi luontevana yhteistyökumppanina keskustelun avaamiseksi kentän uraohjaajien kanssa. Mukaan keskusteluun saatiin varsin nopeasti muitakin, mm. KEHA-keskus ja Akava. Yhteistyön myötä alkoi syntyä näkemys uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen raameista. Yhteistä keskustelua edisti Akavan sekä uraohjaajat ja valmentajat ry:n järjestämä [uraohjauksen päivä](#) syksyllä 2016.

Kevään 2017 aikana yliopistollisten ja ammatillisten opettajakorkeakoulujen ohjauskoulutusten sekä työelämätoimijoiden yhteistyönä syntyivät uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen osaamistavoitteet. Keskusteluun osallistui mm. uraohjaajat ja valmentajat ry:n jäsenistöä, TEM:n edustajia sekä KEHA-keskuksen ja TE-palveluiden sekä ohjaamojen asiantuntijoita, ELO-ryhmien, Akavan ja eri ammattiliittojen edustajia, korkeakoulujen ohjaustoimijoita, uravalmennusta antavia yrityksiä sekä yksittäisiä uraohjauksen kentällä toimivia asiantuntijoita. Osaamistavoitteet sekä muut laissa ja asetuksissa määritellyt seikat vahvistettiin 1.7.2017 alkaen yliopistojen kesken solmitussa sopimuksessa. Vastaavanlainen sopimus tehtiin ammattikorkeakoulujen kesken niiden järjestämästä uraohjauksen erikoistumiskoulutuksesta.

Sopimusten jälkeen oli vuorossa koulutusten suunnittelu- vaihe, jota vauhdittivat OKM:n myöntämät erityisavustukset uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen käynnistämiseksi. Itä-Suomen yliopiston filosofinen tiedekunta hyväksyi huhtikuussa uuden uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen ope- tussuunnitelman, jonka mukainen koulutus käynnistyy syksyllä 2018 yhteistyössä Tampereen ja Turun yliopistojen kanssa. Koulutuksen tavoitteena on vastata edellä kuvattuihin uraohjauksen kentän tarpeisiin työelämäläheisesti osaamista ja uraohjaajien asiantuntijuutta kehittämällä. Opiskelijahaku alkaa 15.5.2018.

Blogi-teksti

Yliopiston lehtori Sanna Penttinen, Itä-Suomen yliopisto

Blogi-teksti löytyy myös osoitteesta

<https://uraohjauserko.fi/2018/05/02/miten-suomeen-syntyi-uraohjauksen-erikoistumiskoulutus/>

Digitaalisia tietopalveluita koulutuksesta ja osaamisesta ohjauksen tueksi

Koulutuksen ja opetuksen järjestäjien palvelut elinikäiseen ja yksilölliseen oppimispolkuun (Opintopolku.fi)

Opintopolku.fi –sivustolta löytyy kattavasti koulutuksen ja opetuksen järjestäjän palveluita. Palvelujen käyttäjiä ovat mm. koulutukseen hakeutujat, opiskelijat, oppilaitokset, yritykset sekä julkishallinto.

- **ePerusteet-palvelu –osio:** voimassa olevat opetussuunnitelmat ja tutkintojen perusteet, joissa myös tietoa ammateista ja työtehtävistä.

Lisätietoa osoitteesta <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi>

- **Koulutukseen valinta osio:** ohjaus- ja neuvontapalvelut. Lisätietoa osoitteesta <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/ohjaus-ja-neuvontapalvelut/>

- **Opoille osio:** opoille ajankohtaista tietoa, ohjeita ja tiedotusmateriaalia ohjauksen tueksi. Opojen tiedotusmateriaalit löytyvät vasemmasta palstasta koulutusasteen mukaan sekä kaikille asteille yhteiset tiedotteet ja materiaalit. Vasemmalta palstalta löydät käyttöohjeita, vinkkejä ja tietoa tilastoista.

Lisätietoa osoitteesta <https://opintopolku.fi/wp/opo/>

Urasuunnittelua verkossa (Urapolulla.fi)

Helsingin ja Jyväskylän yliopistot ovat yhteistyössä luoneet ensi sijassa korkea-asteen opiskelijoiden ja heidän ohjaajiensa käyttöön uuden urasuunnittelun verkkopalvelun Urapolulla.fi. Palvelu on rakennettu toimimaan kiinteästi Töissä.fi-sivuston kanssa, jonne on koottu suomalaisten korkeakoulujen uraseurantatietoa. Sivustoja voi käyttää myös toisistaan riippumatta.

Palvelu tukee niin urapohdinnoissaan edistynyttä opiskelijaa kuin opintojaan aloittavaa fuksiakin, joka pohtii paikkaansa työelämässä ja se soveltuu myös lukiolaisten opinto-ohjaukseen. Lisätietoa osoitteista

<https://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2017/11/tiedote-2017-11-01-10-16-28-985499> ja <https://urapolulla.fi/>

Osaamisen tunnistaminen (Osaan.fi)

Osaan.fi –sivustolla voi arvioida osaamistaan valitsemassaan ammatillisessa perustutkinnossa, ammattitutkinnossa tai erikoisammattitutkinnossa. Arviointi tehdään tutkinnoissa edellytettyjen ammattitaitovaatimusten perusteella, jotka on laadittu yhteistyössä työelämän kanssa. Tutkinnon suorittamisessa huomioidaan asiakkaan aiempi osaaminen, joka voi olla hankittu esimerkiksi työssä, opinnoissa tai muussa toiminnassa. Kun asiakas hakeutuu suorittamaan tutkintoa, oppilaitos selvittää hänen aiemman osaamisen. Asiakas, joka on etu kiinnostunut suorittamaan tutkinnon, tulee olla yhteydessä näyttötutkinnon tai koulutuksen järjestä-

jiin (linkit järjestäjiin osaan.fi –sivustolla). Näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunniteltu tutkinnon suorittamistapa ja ammatillinen peruskoulutus on erityisesti nuorille suunniteltua koulutusta.

Lisätietoja osoitteesta <https://www.osaan.fi/#/>

Ohjausalan tutkimusta ja osaamista

(VOKES - eVokes)

Valtakunnallinen ohjausalan osaamiskeskus (VOKES)

toimii verkostomaisesti osaamiskeskittymänä, jonka avulla hyödynnetään monipuolisesti ohjausalan paikallista, alueellista, valtakunnallista sekä kansainvälistä osaamista. VOKES kokoaa ohjauksen ja urasuunnittelun kehittäjiä ja asiantuntijoita kehittämään elinikäisen ohjauksen palveluja. Toiminnan lähtökohtana ovat kansallisten ja kansainvälisten arviointitutkimusten tulokset, joiden mukaan monipuolisia ja joustavia ohjauspalveluja tulisi olla nykyistä paremmin kaikkien kansalaisten saatavilla. Elinikäisessä ohjauksessa ovat keskeisiä sisältöjä ihmisen kasvun ja kehityksen tukeminen, oppimisen ohjaaminen ja ammatillisen suuntautumisen ohjaaminen.

eVOKES on VOKESin verkkosivusto, josta löytyy **eVOKES-tietokanta**. Tietokannan kautta on mahdollista etsiä tai jakaa keskenään tietoja alan uusista projekteista, tutkimuksista ja lupaavista käytännöistä. Verkkosivustolla on linkkejä teemoittain:

- [Ohjausalan koulutus Suomessa](#)
- [Valtakunnallisia palveluja](#)
- [Valtakunnallisia hankkeita](#)
- [Alueellisia hankkeita](#)
- [Hallinnonalat ja maakunnallinen kehittäminen](#)
- [Ohjausalan tutkimus](#)

Kansainvälisiä ohjausalan tutkimuskeskuksia:

- * [iCeGS International Centre for Guidance Studies](#)
- * [NICEC National Institute for Career Education and Counselling](#)
- * [CRWG Canadian Research Working Group](#)
- * [The Center for the Study of Technology in Counseling and Career Development \(Tech Center, FSU\)](#)

Kansainvälisiä ohjausalan lehtiä

- * [International Journal for Educational and Vocational Guidance \(IJEVG\)](#)
- * [British Journal of Guidance & Counselling](#)
- * [Career Development Quarterly \(NCDA\)](#)
- * [Journal of Psychologists and Counsellors in Schools \(Australia\)](#)

Lisätietoa osoitteesta <http://www.evokes.fi/verkosto>

Hyviä ohjauk käytäntöjä ja työkaluja ohjausosaamisen kehittämiseen

Koulutuksen maailmassa työskenteleville

Hyviä käytäntöjä koulutuksen maailmassa toimiville voi seilla opetushallituksen hyvät käytännöt avoimessa palvelussa. Palveluun voi koulutuksen maailmassa työskentelevä ehdottaa hyvää käytäntöä julkaistavaksi joko itse tai yhdessä muiden kanssa. Lisätietoa osoitteesta <https://hyvatkaytannot.oph.fi/etusivu/>

Kansainvälisyteen pyrkiville

Aineistoja (esityksiä, harjoituksia, pohdintatehtäviä ja kokemuksia maailmalta), joissa esitellään erilaisia vaihtoehtoja kansainvälisten kokemusten hankkimiseen, voi hyödyntää ulkomailla opiskeluun, harjoitteluun ja työskentelyyn liittyvässä opetus-, ohjaus- ja neuvontatyössä. Lisätietoa osoitteesta

http://www.cimo.fi/palvelut/euroguidance/tyovalineita_ohjaukseen

Eurooppalainen Euroguidance-verkoston kokoamia kansainvälistyvän ohjauksen helmiä ja saavutuksia 34 eri maasta vv. 2015 ja 2016 sekä Euroguidance-verkoston Insight- uutiskirjeen löydät osoitteista

<https://www.euroguidance.eu/resources/publications/other-publications>

<https://www.euroguidance.eu/resources/publications/insight-newsletter>

Suomen Euroguidance-keskuksen yhdessä Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa julkaisema Open the Door to the World: Views on Mobility Guidance from up North käsittelee ohjauksen kansainvälistä ulottuvuutta.

Lisätietoa osoitteesta

http://www.cimo.fi/etusivu/palvelut/euroguidance/julkaisut_ja_materiaalit

Multicultural Guidance and Counselling -teos esittelee monia eri tapoja kehittää monikulttuurisen ohjauksen teoriaperusteista ja käytännönläheistä osaamista.

Lisätietoa osoitteesta

http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimoembeds/cimowwwstructure/15622_multicultural_guidance_and_counselling.pdf

Tieto-, neuvonta- ja ohjausalan toimijoille, verkostoille ja työelämälle

Opinovi –projekteissa (ESR) (54 kpl), osana Osuvuutta ja kysyntälähtöisyyttä aikuisopiskeluun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden valtakunnallista kehittämisohjelmaa (ESR 2008–2014, on rakennettu poikkihallinnolliset, alueelliset verkostot ja kehitetty uudenlaisia palvelukonsepteja ohjaukseen sekä kehitetty materiaaleja ja välineitä.

Lisätietoa osoitteesta

http://www.opinovi.fi/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=138&Itemid=386&lang=fi

Työpaikkaohjaajien palveluiden kehittäjille

Ohjaan.fi -sivusto tukee työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja ohjausta! Sivustolla on työpaikalla tapahtuvan oppimisen uusinta tutkimustietoa, ohjaajien palautteita ja työelämän hyviä ohjauk käytäntöjä. Sivusto palvelee mm.

- työpaikkojen ohjaajia, työnantajia, esimiehiä
- opettajia ja oppilaitoksia
- tarjoamalla arjen työvälineitä ohjaukseen, perehdytykseen ja työelämäyhteistyöhön
- tarjoamalla kaikille avointa verkkomateriaalia itseohjaukseen, ohjaajien perehdytykseen, valmennukseen.

Lisätietoa osoitteesta <https://ohjaan.fi/>

Yrittäjiksi aikoville ja yrittäjyyttä suunnitteleville

- **Työ- ja elinkeinotoimistosta ja ELY-keskuksista** palveluita ja neuvontaa aloittavalle yrittäjälle osoitteista <http://www.te-palvelut.fi/> ja <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/neuvonta#.WSR3JjqU2w>

- **Uusyrittäjäkeskuksen** työkalupakista mm. perustamisopas alkavalle yrittäjälle, palveluita ja työkaluja sekä yrittäjätarinoita ja blogi osoitteesta <https://www.uusyrittäjäkeskus.fi/tyokalupakki/perustamisopas-alkavalle-yrittäjälle-2018/>

- **Suomen Yrittäjiltä** yrityksen perustamisopas ja ajankohdaista yrittäjälle osoitteesta <http://perustayritys.yrittajat.fi/> ja yrityksen ABC osoitteesta <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc-316123>

- **Suomi.fi –sivustolta ja Yritys-Suomi-puhelinneuvonnasta + 358 295 020 500 (pvm/mpm)** tietoa, palveluja ja neuvontaa yrityksille ja yrityksen perustajille osoitteesta <https://www.suomi.fi/yritykselle>

- **Finnvera** tarjoaa rahoitusta yritystoiminnan alkuun, kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä viennin riskeiltä suojautumiseen. Sivustolta löydä myös tarinoita yrittäjyydestä <https://www.finnvera.fi/finnvera/yritystarinat>

- **Työeläkevakuutusyhtiöt, esim. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman** yrittäjän onnistumisoppaat 1 ja 2 osoitteesta <https://www.varma.fi/yrittaja/yel/> sekä OnnistuYrittäjänä.fi-työkaluja osoitteesta www.onnistuyrittajana.fi

- **Keskuskauppakamarista, ulkoministeriöstä ml. edustot, Business Finland.fi ja Team Finland.fi –sivustoilta** tietoa ja palveluita yritysten kansainvälistymiseen osoitteista <https://kauppakamari.fi/kansainvaliset-asiat/kansainvalistyminen-ja-palvelut/> ja <http://formin.finland.fi/> ja <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/tunnista-mahdollisuudet/> ja <http://team.finland.fi/>

Koulutusta, tutkimuksia ja kirjallisuutta

Uraohjauksen erikoistumiskoulutukseen

Uraohjauksen erikoistumiskoulutuksia on käynnistymässä useampia Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana.

Koulutukseen haku 15.5.-13.6.2018

Itä-Suomen, Tampereen ja Turun yliopistot järjestävät yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston opintovaatimusten mukaisen uraohjausosaamista vahvistavan erityisasiantuntijakoulutuksen. Koulutus toteutetaan 30 op monimuoto-opintoina, joka kestää noin yhden kalenterivuoden. Tavoitteena on kehittää ja syventää uraohjauksen tehtävissä toimivien eri alojen ammattilaisten osaamista sekä asiantuntijuutta. Koulutus on monialainen ja tarkoitettu ensisijaisesti soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille, jotka toimivat uraohjaustehtävissä julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla.

Ensimmäinen koulutus käynnistyy syys-lokakuussa 2018 ja kestää syyskuuhun 2019. Hakuaika on 15.5.–13.6.2018 klo 15.00. Valintaperusteista ja valintamenettelystä lisätietoa osoitteesta <https://uraohjauserko.fi/hae-opiskelemaan/>

Koulutus koostuu yhteensä 16 lähipäivästä, verkkotyöskentelystä sekä itsenäisestä perehtymisestä kirjallisuuteen ja digitaalisiin materiaaleihin. Opintojen aikana työtetään oman osaamisen tai työyhteisön kehittämiseen tehtävä kehittämisshanke, joka käynnistyy heti opintojen aloitusvaiheessa. Opetussuunnitelman löydät osoitteesta <https://uraohjauserko.fi/opetussuunnitelma/>

Lähiopetus toteutetaan Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Joensuussa alueellisissa ryhmissä. Hakulomakkeessa ilmoitetaan hakijan ensisijainen opiskelupaikkakunta, minkä perusteella muodostetaan alueelliset opiskeluryhmät.

Koulutuksen hinta on 1800 € (60 € per opintopiste). Opintomaksu maksetaan kolmessa 600 € erässä (syyskuu 2018, tammikuu 2019 ja toukokuu 2019).

Lisätietoja koulutuksesta ja toteutuksesta sähköpostiosoitteesta uraohjauserko@uef.fi

Teksti osoitteesta

<https://uraohjauserko.fi/hae-opiskelemaan/>

Koulutukseen haku lokakuussa 2018

Ammatilliset opettajakorkeakoulut Haaga-Helia AMK, HAMK, JAMK, OAMK ja TAMK käynnistävät yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa kyseisen erikoistumiskoulutuksen tammikuussa 2019. Haku opintoihin avautuu lokakuussa 2018.

Koulutus on tarkoitettu uraohjauksen tehtävissä toimiville, korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille. Koulutukseen voidaan ottaa myös henkilö, jolla on muu soveltuva tutkinto sekä ohjausalan työelämäkokemusta. Opiskelijapaikkoja on ammatillisilla opettajakorkeakouluilla yhteensä 30 ja Jyväskylän yliopistolla 20.

Erikoistumiskoulutus tarjoaa mahdollisuuden eri alojen ammattilaisille kehittää ja syventää uraohjauksen osaamista sekä asiantuntijuutta. Koulutuksen suorittuaan osallistujalla on valmiudet jäsentää uraohjausta osana laajempaa yhteiskunnan ja muuttuvan työelämän kokonaisuutta sekä suunnitella ja toteuttaa asiakastarvelähtöisiä uraohjausprosesseja. Koulutuksessa kehitetään omia uraohjauksen ammattikäytänteitä sekä kykyä arvioida eri tahojen tarjoamien ohjauspalveluiden toteutusta, laatua ja vaikuttavuutta elinikäisen ohjauksen näkökulmasta.

Koulutus koostuu vuorotellen Jyväskylässä, Oulussa ja Helsingissä toteutettavista lähijaksoista, pienryhmä- ja henkilökohtaisesta ohjauksesta, itsenäisestä työskentelystä sekä verkon välityksellä tapahtuvasta ryhmätyöskentelystä. Kokonaisuuteen kuuluu myös omaan työhön kytkeytyvä kehittämistehtävä.

Koulutuksen suunniteltu hinta tulee olemaan 750 - 1500 € riippuen koulutukseen liittyvistä sisältö- ja toteutustapavaihtelusta. Tarkemmat tiedot koulutuksesta ja sen toteutuksesta julkaistaan syyskuussa 2018.

Teksti ja lisätiedot

Ammattikorkeakoulut, Ammatilliset opettajakorkeakoulut ja Jyväskylän yliopisto

Lehtori Mervi Pasanen, Jyväskylä, mervi.pasanen@jamk.fi

Yliopettaja Päivi-Katriina Juutilainen, Haaga-Helia, paivi-katriina.juutilainen@haaga-helia.fi

Yliopettaja Jaakko Helander, Häme, jaakko.helander@hamk.fi

Lehtori Tiina Laajala, Oulu, tiina.laajala@oamk.fi

Lehtori Outi Rantanen, Tampere, outi.rantanen@tamk.fi

Yliopistotutkija Johanna Rantanen, Jyväskylä, k.johanna.rantanen@juu.fi

Webinaareja opetus- ja ohjaushenkilöstölle

Parasta osaamista –verkostohanke tukee

- opetus- ja ohjaushenkilöstön työ- ja toimintatapojen uudistumista toimintaympäristön ja lainsäädännön muuttuessa. Tavoitteena on varmistaa, että osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys toteutuvat uudistuvassa ammatillisessa koulutuksessa.
- erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä entistä monipuolisemmin. Hanke kokeilee erilaisia osaamisen kehittämistapoja ja tuotoksena syntyy muun muassa uudenlaisia toimintamalleja, materiaalia ja koulutuspaketteja.

Keväällä 2018 tarjolla webinaareja ja niiden tallenteita:

- HOKS-täsmäisku
- Arvioinnin kokonaisuus / osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Arvioinnin kokonaisuus / osaamisen arviointi, näyttö
- Erityinen tuki.

Lisätiedot hankkeesta ja webinaaritallenteet osoitteesta <http://blogit.jao.fi/parastaosaamista/>

Opettajankoulutusfoorumien seminaareja

6.2.2018 meneillään olevista koulutuksen uudistuksista sekä opettajankoulutuksen kehittämishankkeista. Lisätietoa osoitteesta <http://videonet.fi/web/minedu/20180206/>.

5.4.2018 tutkimusperustainen ja kansainvälinen opettajankoulutus. Lisäksi mm. seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja hankkeiden tuleva raportointi sekä opettajankoulutuksen kehittämishankkeet. Lisätietoa osoitteesta <http://minedu.fi/tapahtumat/2018-04-05/opettajankoulutusfoorumien-seminaari>

Yrittäjille johtamisen ja työhyvinvoinnin tueksi

Työeläkevakuutusyhtiöt Elo, Ilmarinen, Varma ja Veritas Eläkevakuutus tarjoavat palveluita yrittäjille.

Lisätietoa osoitteista

- <https://www.elo.fi/>
- <https://www.ilmarinen.fi/>
- <https://www.varma.fi/>
- <https://www.veritas.fi/>

Kansainväliset osaajat osaksi Suomen elinkeinoelämää – hyviä malleja maailmalta

Kansainvälisille osaajille suunnattujen käytäntöjen ja palveluiden suunnittelussa yritysten kansainvälisen kasvun ja innovaatio toiminnan tarpeet on huomioitu Suomessa hyvin verrattuna moneen muuhun maahan (lähde: Teknologian tutkimuskeskus VTT:n selvitys 15.1.2018). Selvityksen mukaan **kansainvälisten osaajien integroimiseksi** vahvemmin Suomen innovaatioalouteen valtionhallinnossa tulisi:

1. Varmistaa pitkän aikavälin jaettu visio ja toimeenpanosuunnitelma.
2. Selkeyttää ja valtavirtaistaa yhteistä strategista tahtotilaa 'tiekartan' luomiseksi.
3. Huomioida kansainväliset osaajat systeemisenä muutosena, jossa korostuu ratkaisujen systeeminen ja kestävä kehittyminen.

Lisätietoa selvityksestä ja mm. hyvistä malleista Itävallasta, Kanadasta, Tanskasta ja Hollannista osoitteesta

http://tietokayttoon.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/kansainvaliset-osaajat-osaksi-elinkeinoelamaa-hyvia-malleja-maailmalta

Elämän- ja työaravalinnat: Nuorten ja nuorten aikuisten henkilökohtaiset tavoitteet, identiteetin kehitys ja hyvinvointi -väitöskirja

Elina Marttisen väitöskirja Elämän ja työuran valinnoista löytyy englanniksi (584, 2017 Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta) osoitteesta <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/tohtorikoulu/psykologian-tohtorihjelma/valmistuneet-vaitoskirjat>

Suomenkielinen väitöskirjaa koskeva yhteenveto alkaa väitöskirjan sivulta 63.

Marttisen esittelykalvot väitöskirjasta löytyvät osoitteesta <https://peda.net/hankkeet/elotori/t4ve/muut-materiaalit?session-tdid=dd2b76b6-165f-4f95-bdb9-cb94080b0526>

Ohjausalan pohjoismainen, EU- ja muu kansainvälinen yhteistyö

Euroguidance-verkoston toiminnassa vuonna 2017 korostuivat digitaalisuus, monikulttuurisuus ja vaikuttavuus

Euroopan Euroguidance-verkoston toiminnassa korostuivat vuonna 2017 digitaaliset ohjauspalvelut, ohjaajien kansainvälinen ja kulttuurisensitiivinen osaaminen sekä heille tarjottujen palveluiden ja välineiden kehittäminen. Euroguidance-keskusten järjestämällä seminaari- ja konferenssi-tapahtumilla edistettiin ohjausasiantuntijuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Lisätietoa osoitteista http://www.cimo.fi/ajankohtaista/euroguidance_uutisia/101/1/euroguidance-verkoston_vuosi_2017 http://www.oph.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/101/0/tyoelamatoimikuntien_toiminta_kayntiin

Yhdysvalloissa korkeakouluopiskelijoiden urasuunnittelua tuetaan systemaattisesti

”Vaikka Suomi on kansainvälisessä vertailussa elinikäisen oppimisen ja ohjauksen mallimaa, pitää meidän silti avoimesti seurata, mitä muissa maissa tapahtuu ja ottaa siitä oppia.” Näin toteaa Marja Pudas Keski-Suomen ELY-keskuksesta vietettyään syksyn 2017 Fulbrightin Mid-Career Professional Development Grant -stipendiaattina Georgetownin yliopistolla Washingtonissa. Marja oli asettanut vaihtojaksolleen monia tavoitteita, mm. tutustua siihen, miten Yhdysvalloissa tuetaan korkea-asteella opiskelevien nuorten urasuunnittelutaitojen ja työelämävalmiuksien kehittämistä opintojen aikana.

Urasuunnittelu on kiinteä osa opiskelua

Marja vieraili useissa korkeakouluissa eri puolilla Yhdysvaltoja. Häneen teki vaikutuksen se, miten systemaattisesti sikäläiset korkeakoulut tekevät töitä sen eteen, että opiskelijat läpi koko nelivuotisen koulutuksen joutuvat omakohtaisesti käsittelemään urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä. Tätä prosessia tuetaan monipuolisilla aineistoilla, erilaisilla ohjelmilla, lukuisilla opiskelijoille suunnatuilla tilaisuuksilla sekä heille tarkoitetuilla neuvonta- ja ohjauspalveluilla.

Urasuunnitteluasioissa sisällöllinen painotus on työelämässä tarvittavissa taidoissa (ns. soft skills). Yhdysvalloissa ei Marjan mukaan tunneta Euroopassa vallalla olevaa laajalaisempaa urasuunnittelu- tai uranhallintataitojen käsitettä (ns. career management skills). Eurooppalainen elinikäisen oppimisen ja siihen liittyvän ohjauksellisen tuen ideologia herättikin suurta kiinnostusta yhdysvaltalaisissa uraohjauksen asiantuntijoissa.

Amerikkalaisten korkeakoulujen urakeskuksissa työskentelee keskimäärin 10-15 asiantuntijaa erilaisissa uraohjauksen tehtävissä. Suomalaisittain mielenkiintoista oli havaita se, että siellä toimii kokoaikaisia työntekijöitä, joiden pää-

tehtävänä on hoitaa yhteyksiä työnantajiin ja tehdä niiden kanssa läheistä yhteistyötä. Työnantajat ovat aktiivisesti mukana edistämässä opiskelijoiden työelämäntuntemusta. Opiskelijat saavat mm. tilaisuuden harjoitella työpaikka-haastatteluja mahdollisimman autenttisella tavalla siten, että työnantajat itse haastattelevat heitä.

Oma osaaminen ja vaihtoehtoiset työurat

Yhdysvalloissa verkkoympäristön hyödyntäminen opintokokonaisuuksien ja uraohjauspalveluiden tarjonnassa on vielä kehitysvaiheessa moniin Euroopan maihin verrattuna. Tarve verkon mittavampaan hyödyntämiseen opiskelussa ja ohjauksessa tiedostetaan, mutta siirtyminen digitaalisiin palveluihin vaatii siellä vielä aikaa.

Opiskelu Yhdysvalloissa on koulumuotoisempaa kuin Suomen korkea-asteen oppilaitoksissa, eikä opiskelijoilla ole opinnoissa samanlaista valinnanvapautta kuin meillä. Nuorille korostetaan sitä, että vaikka heidän valitsemansa koulutusohjelma ohjaakin tietylle toimialalle tai tietyntyyppiin tehtäviin, pitäisi heidän tarkastella omaa osaamistaan analyttisemmin ja pohtia sitä, mihin muuhun työhön se voisi soveltua.

”Opiskelijat kyllä näkevät hyödyn saamastaan uraohjauksesta, mutta heillä ei välttämättä ole selkeää kuvaa siitä, mihin vaihtoehtoihin tehtäviin he osaamistaan voisivat työelämässä käyttää, jos perinteinen urapolku ei toteudu. Siksi pitää kyetä näkemään mahdollisuuksia perinteisten ratkaisujen ulkopuolella”, Marja sanoo.

Jatkuva kilpailu ja lainataakka haastavat nuoria

Opiskelijanuorten mielenterveysongelmat ovat viime vuosina lisääntyneet Yhdysvalloissa. Siihen ovat syynä mm. opiskelijoiden välinen kova kilpailu sekä alati kohoavat lukukausimaksut. Lainarahalla opiskelevat nuoret ahdistuvat velkataakasta, jonka kanssa he kamppailevat työelämään astuessaan. Tällöin on pakko heti onnistua työllistymään tehtäviin, joista maksetaan riittävän hyvin, sillä ilman hyväpalkkaista työtä voi iso opintolaina ratkaisevasti hankaloittaa koko elämää. Marja muistuttaa lopuksi siitä, että huolimatta amerikkalaisesta kilpailumentaliteetista, pitkistä työpäivistä ja lyhyistä lomista, on meillä suomalaisilla paljon opittavaa amerikkalaisten välittömyydestä, työkulttuurin rentoudesta sekä arkipäivän sosiaalisuudesta ja toisten huomioonottamisesta. Tutustu Marjan pitämään blogiin stipendiaattijaksoltaan Yhdysvalloista [tästä linkistä](#).

Kuvassa Marja Pudas, Fulbright Center

Teksti

Tietoasiantuntija Mika Launikari, Opetushallitus/Euroguidance

Ajankohtaiskatsauksen aineistojen kirjoittaminen

Elinikäiseen ohjaukseen liittyvien artikkeleiden kirjoittaminen

- Elinikäiseen ohjaukseen liittyvät artikkelit ovat terve- tulleita; myös ideoita kirjoituksiksi otetaan mielellään vastaan.
- Artikkelin pituus saa olla enintään yhden sivun (A4) mittainen mukaan lukien valokuvat ja logot
- Artikkelia kirjoittaessa on hyvä viitata lähdeaineistoi- hin, esim. linkit, www-sivut ja yhteystiedot lisätietojen antajasta koskien artikkelin asiasisältöä. Myös artikke- lin tekstin kirjoittaja yhteystietoineen tulee ilmoittaa
- Artikkeleita toivotaan lähetettävän word-tiedostona sekä niihin liittyviä logoja ja/tai valokuvia sähköpostilla osoitteeseen
tiina.asunmaa@tem.fi
- Ajankohtaiskatsauksesta vastaa opetus- ja kulttuuri- ministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhteisesti asettama valtakunnallinen Elinikäisen ohjauksen yh- teistyöryhmä 2015 – 2020 (ELO-yhteistyöryhmä). ELO-yhteistyöryhmän työ perustuu elinikäisen oh- jauksen kehittämisen strategisille tavoitteille (Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:15 www.minedu.fi)
- Ajankohtaiskatsaus ilmestyi ensimmäisen kerran lo- kakuussa 2016. Ajankohtaiskatsaukset perustuvat ELO-yhteistyöryhmän vahvistamaan viestintäsuunni- telmaan.
- Ajankohtaiskatsaukset ilmestyvät arviolta vuonna 2018:
tammikuussa (aineisto 17.1.)
toukokuussa (aineisto 11.4.)
syyskuussa (aineisto 29.8.)
marraskuussa (aineisto 17.10).
- Toimituksesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön neu- votteleva virkamies Hillevi Lönn ja suunnittelija Tiina Asunmaa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön neuvot- televa virkamies Ulla-Jill Karlsson ja projektisuunnitte- lija Erno Hyvönen.
- Ajankohtaiskatsaukset alkaen lokakuulta 2016 eteen- päin ovat luettavissa osoitteesta
<https://peda.net/hankkeet/elotori/ilmoitustaulu>